

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 7So/10/2015  
Identifikačné číslo spisu: 3014200046  
Dátum vydania rozhodnutia: 17.12.2015  
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:3014200046.1

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: P. C., bytom V., zastúpeného JUDr. Jánom Vaškom, advokátom, so sídlom Prievidza, Podjavorinskej č. 3, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia zo 4. októbra 2013 č. XXX XXX XXXX X o starobný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 4. septembra 2014 č. k. 12Sd/14/2014-37 v spojení s uznesením z 12. novembra 2014 č. k. 12Sd/14/2014-44, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo 4. septembra 2014 č. k. 12Sd/14/2014-37 v spojení s uznesením z 12. novembra 2014 č. k. 12Sd/14/2014-44 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom zo 4. septembra 2014 č. k. 12Sd/14/2014-37 podľa § 250j ods. 2 písm. d/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zrušil rozhodnutie odporkyne zo 4. októbra 2013 č. XXX XXX XXXX X, ktorým podľa § 65, § 274, § 112 ods. 1 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona o sociálnom poistení“) navrhovateľovi od 25. januára 2013 zvýšila starobný dôchodok na sumu 457,40 eur mesačne. Súčasne podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil rozhodnutie odporkyne z 30. decembra 2013 č. XXX XXX XXXX X, ktorým podľa § 65, § 274, § 112 ods. 1, 4 a 6, § 82 a § 293ce cit. zákona znížila navrhovateľovi sumu starobného dôchodku na sumu 464,70 eur mesačne.

Krajský súd zistil, že odporkyňa po podaní opravného prostriedku dospela k záveru, že námietky navrhovateľa sú opodstatnené, a preto vydala 30. decembra 2013 nové rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X, ktorým od 14. februára 2013 navrhovateľovi znížila sumu starobného dôchodku na istinu 464,70 eur mesačne s odôvodnením, že suma starobného dôchodku sa znížila po správnom započítaní vymeriavacích základov, z ktorých bolo zaplatené poistné na dôchodkové poistenie za celkové obdobie od 1. januára 2004 až do 31. decembra 2012 (s podrobným určením jednotlivých období poberania úrazovej renty a sumou zaplateného poistného na dôchodkové poistenie za tieto obdobia). Krajský súd ďalej v odôvodnení citoval vyjadrenie právneho zástupcu navrhovateľa, ktorý sa naďalej pridŕžiava

dôvodov uvedených v opravnom prostriedku s tým, že odporkyňa sama uznáva v novom rozhodnutí vydanom po podaní opravného prostriedku, že napadnuté rozhodnutie je chybné, a preto ho zmenila rozhodnutím zo dňa 30. decembra 2013, ale napadnuté rozhodnutie nezrušila a ani sa v ňom nevyporiadala s otázkou platnosti.

Krajský súd následne rozhodol tak s nasledovným odôvodnením: „...dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporkyne bolo potrebné zrušiť podľa § 250j ods. 2 písm. d) O.s.p. Rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX D. zo dňa 30. decembra 2013 ako vecne správne potvrdil s poukazom na tú skutočnosť, že po tom, ako bol podaný opravný prostriedok, vydala nové rozhodnutie po správnom započítaní vymeriavacích základov, ktoré navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu nenamietal. Odporkyňa v rozhodnutí sama uviedla, že v rozhodnutí zo dňa 4. októbra 2013 sumu nesprávne zhodnotila“.

Krajský súd odporkyni náhradu trov konania nepriznal. Rozhodol tak s odôvodnením a s poukazom na § 250l O.s.p. v spojení s § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že odporkyňa v konaní podľa piatej časti nemá nárok na priznanie náhrady trov konania. Súd si vyhradil právo vydať samostatné uznesenie o náhrade trov konania navrhovateľovi za právne zastúpenie až po ich vyčíslení navrhovateľom.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal navrhovateľ odvolanie. Namietal, že v konaní bol úspešný a vyčíslenie trov konania vykonal listom zo 4. septembra 2014 vo výške 323,25 eur. Tieto trovy mu mali byť preto priznané. Ďalej namietal, že aj rozhodnutie odporkyne zo 4. októbra 2013, ako aj z 30. decembra 2013 mali byť pre ich nepreskúmateľnosť zrušené. V rozhodnutí z 30. decembra 2013 chýbajú osobitné porovnávacie výpočty, preto malo byť aj toto rozhodnutie zrušené. Poukázal na ustanovenie § 209 ods. 4 zákona o sociálnom poistení s tým, že rozhodnutia správneho orgánu musia byť účastníkovi konania zrozumiteľné a aby v prípade odvolacieho resp. preskúmavacieho konania boli aj preskúmateľné.

Krajský súd v priebehu odvolacieho konania vydal uznesenie z 12. novembra 2014 č. k.12Sd/14/2014-44, ktorým uložil odporkyni povinnosť zaplatiť trovy právneho zastúpenia navrhovateľa vo výške 323,23 eur k rukám právneho zástupcu JUDr. Jána Váška, so sídlom Podjavorinskej 3, Prievidza do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Podľa odôvodnenia uznesenia bol navrhovateľ v konaní úspešný, preto mu priznal právo na náhradu trov konania s poukazom na § 250k O.s.p. a vyhlášku č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť.

Predmetom súdneho konania bolo rozhodnutie odporkyne zo 4. októbra 2013 a ďalšie jej rozhodnutie, ktoré vydala v priebehu súdneho konania z 30. decembra 2013, obe s č. XXX XXX XXXX X, ktoré sa týkajú výšky tej istej dôchodkovej dávky, starobného dôchodku. Obe rozhodnutia vychádzajú zo spoločného základu, a preto na základe odvolania navrhovateľa je potrebné, aby predmetom odvolacieho konania boli obe rozhodnutia odporkyne a to bez ohľadu na výrok napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa.

Úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (§§ 247 a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi.

Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu

predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP).

Z obsahu súdneho spisu odvolací súd zistil, že navrhovateľ 7. novembra 2013 na adresu odporkyne podal návrh na súdne preskúmanie rozhodnutia odporkyne zo 4. októbra 2013 č. XXX XXX XXXX X, v ktorom uviedol, že uvedené rozhodnutie bolo vydané na základe jeho žiadosti o zvýšenie starobného dôchodku, ktorý mu bol priznaný rozhodnutím z 27. marca 2013 č. XXX XXX XXXX X-X, a to z dôvodu zohľadnenia poberania úrazovej renty podľa § 293o ods. 4 zákona o sociálnom poistení. Navrhovateľ v návrhu namietal, že z napadnutého rozhodnutia sa vôbec nedá zistiť dôvod, ktorý mal byť výslovne uvedený v rozhodnutí, ani výška vymeriavacích základov, o ktoré bol zvýšený pôvodný vymeriavací základ a poukázal aj na skutočnosť, že v osobnom liste dôchodkového poistenia, ktorý je prílohou oboch uvedených rozhodnutí sú zvýšené osobné vymeriavacie základy za roky 2004 až 2012, avšak nie je výslovne uvedené, o akú sumu a z akého titulu. Z toho dôvodu pokladal rozhodnutie odporkyne zo 4. októbra 2013 za nepreskúmateľné.

V priebehu súdneho konania odporkyňa vydala ďalšie rozhodnutie z 30. decembra 2013 č. XXX XXX XXXX X, voči ktorému navrhovateľ na pojednávaní konanom 4. septembra 2014 vzniesol rovnakú námietku nepreskúmateľnosti rozhodnutia a nevysporiadaním sa s otázkou jeho platnosti, ako v podanom návrhu.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. upravuje obsahové náležitosti súdneho rozhodnutia. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej.

Právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia je procesným právom účastníka, pretože len dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia dáva účastníkovi možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti tomuto rozhodnutiu, voči ktorému chce využiť možnosť podať opravný prostriedok.

Aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva potreba riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, i keď nie je potrebné zdôvodňovať každý argument účastníkov konania, súdne rozhodnutia musia byť odôvodnené a musia obsahovať odpovede súdu na všetky argumenty prednesené stranami, ktoré viedli k jeho rozhodnutiu. Dôvody musia byť špecifikované s ohľadom na skutkové okolnosti prípadu, nestačí len odkaz na určité časti zákonov.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok poskytuje.

Súd pri preskúvaní rozhodnutia orgánu sociálneho poistenia rozhoduje o zákennom nároku na dávku dôchodkového poistenia na základe skutkového stavu veci (§ 153 ods. 1 v spojení s § 246c O.s.p.).

Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že „...súčasťou základného práva na súdnu ochranu v

občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p.“ (II ÚS 78/05).

Najvyšší súd pri posudzovaní vecnej správnosti rozsudku súdu prvého stupňa dospel k záveru, že prvostupňový súd dôsledne nerešpektoval zásady obsahujúce požiadavku na spravodlivý súdny proces. V odôvodnení rozsudku krajský súd stručne uviedol obsah návrhu oboch preskúmaných rozhodnutí, obsah vyjadrenia odporkyne a vyjadrenie navrhovateľa na pojednávaní zo 4. septembra 2014. Uvádzané skutočnosti tam uvedené krajský súd zhodnotil len so stručným záverom o potrebe zrušiť rozhodnutie zo 4. októbra 2013 a ako vecne správne potvrdiť rozhodnutie odporkyne z 30. decembra 2013 a to bez toho, aby zaujal svoje stanovisko k námietkam a argumentom vznesených navrhovateľom jednak v opravnom prostriedku zo 6. novembra 2013 a tiež aj z pojednávania zo 4. septembra 2014 a toto zrozumiteľným spôsobom právne odôvodnil.

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa bez zaujatia stanoviska k argumentom navrhovateľa, ktorými spochybňoval vydané rozhodnutia tým, že nemali náležitosti rozhodnutí vydaných v správnom konaní v zmysle § 209 zákona o sociálnom poistení, nebol vydaný v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p., pretože takýto rozsudok je nepresvedčivý, nezrozumiteľný a nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov. Preto jeho záver o správnosti a zákonnosti rozhodnutia odporkyne z 30. decembra 2013 č. XXX XXX XXXX X je potom predčasný, lebo nemožno z neho zistiť, akými úvahami sa súd riadil pri rozhodovaní o opravnom prostriedku navrhovateľa, neposkytuje dostatočne jasný, zrozumiteľný a náležité odôvodnený výsledok jeho rozhodovacej činnosti. Tým došlo k porušeniu procesného práva navrhovateľa, pretože nezabezpečilo navrhovateľovi právo na spravodlivý súdny proces.

Z uvedených dôvodov možno konštatovať, že postupom súdu prvého stupňa sa navrhovateľovi odňala možnosť konať pred súdom, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu v celom rozsahu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

V ďalšom konaní krajský súd preskúma zákonnosť oboch rozhodnutí odporkyne, vysporiada sa so všetkými relevantnými námietkami navrhovateľa a vo veci znovu rozhodne s náležitým odôvodnením.

V novom rozhodnutí veci rozhodne krajský súd súčasne aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.).

## **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.